

မောင်မြတ်မိုး (မြန်မာပြန်)

စေတီပုထိုးစစ်ပွဲ

အသိအမှတ်ပြုလွှာ

ဤစာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းက မတော်တဆ ကံကောင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ အခြားရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုအတွက် ဒပ်ဖရင် ပေးစာ၊ ပြန်စာ များကို ကျွန်တော် နှံ့နှံ့စပ်စပ် ဖတ်ရှုနေစဉ် ကစ်ပလင်၏ ကျော်ကြား သော ခရီးလမ်းကြောင်းကို လှုံ့ဆော်မှုပြုလုပ်သော စစ်ချီတိုက်ခိုက်ခြင်း အကြောင်း ကျွန်တော် စူးစမ်းလိုစိတ်ဖြစ်လာသည်။ ဤအကြောင်းအရာ နှင့် ပတ်သက်သောသတင်းအချက်အလက်ကို ကျွန်တော် စတင်ရှာဖွေ သောအခါ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဆက်ဆံရေး အသွင်အပြင်နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးသားထားသော စာအုပ်များ အလွန်နည်းပါးသည်ကို အံ့အားသင့် ဖွယ်ကောင်းစွာ ကျွန်တော် တွေ့ရသည်။ ကံအားလျော်စွာ ၎င်းတို့က အရေအတွက် အလွန်နည်းပါးသော်လည်း၊ အရည်အသွေး အလွန် ကောင်းကြသည်။ ကျွန်တော်၏ အချက်အလက်များအတွက် နောက်ခံ ရာဇဝင်ကို နားလည်ရာတွင် မစ္စဒေါရသီဂူဒ်မန်း၏ *The Making of Burma* ဖရော်ဖက်ဆာ ဂျေအက်ဖ်ကာဒီ၏ *History of Modern Burma* နှင့် အားလုံးတို့ထက် ဖရော်ဖက်ဆာ ဒီဂျီဂီဟော၏စာများကို ကျွန်တော် ချက်ချင်း ကျေးဇူးတင်ရမည်။

ဒပ်ဖရင်မြို့စား၏ ခွင့်ပြုချက်နှင့် ဒုတိယမော်ကွန်းထိန်း၏ ခွင့်ပြု ချက်တို့ဖြင့် မြောက်အိုင်ယာလန်မော်ကွန်းရံရှိ ဒပ်ဖရင် စာရွက်စာတမ်း များမှ ကောက်နှုတ်ချက်များကို ကူးယူရရှိသည်။ ဘုရင်မ စာရေး ကိရိယာပစ္စည်းရုံး ကြီးကြပ်ရေးမှူး၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အိန္ဒိယရုံးစာကြ

ည့်တိုက်နှင့် အိန္ဒိယရုံးမှတ်တမ်းဌာနရှိ ပုံနှိပ် မထုတ်ဝေရသေးသော ဇာစ်မြစ်များမှ အစိုးရမူပိုင်သတင်း အချက်အလက်များရရှိသည်။ သူမ၏ဖခင် ကွယ်လွန်သူ စစ်သေနာပတိချုပ် ဆာဂျော့ဂျိုဝိုက် ဗွီစီ၏ ပေးစာ၊ ပြန်စာများမှ အကိုးအကားများကို ကျွန်တော့်အား ပုံနှိပ်ဖော်ပြခွင့်ပြုခြင်းအတွက် လေဒီနေဗီယာကို ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်သည်။

အိန္ဒိယရုံးစာကြည့်တိုက် ဒုတိယ စာကြည့်တိုက်မှူးနှင့် အိန္ဒိယရုံးမှတ်တမ်း ဒုတိယထိန်းသိမ်းသူ မစ္စဂျန်းလန်ကတ်စတာကို လည်းကောင်း၊ မြောက်အိုင်ယာလန် မှတ်တမ်းဒုတိယထိန်းသိမ်းသူ မစ္စတာ ဘရိုင်ယန်ထရိန်နာကိုလည်းကောင်း၊ ကွင်းတက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်၊ လီနင်ဟောစာကြည့်တိုက်နှင့် ဘဲလ်ဖတ်မြို့တော် စာကြည့်တိုက်များမှ စာကြည့်တိုက်မှူးများကိုလည်းကောင်း ကျွန်တော် ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ ထိုစာကြည့်တိုက်များမှ အမှုထမ်းများက အလွန်ခက်ခဲသော အခြေအနေအောက်တွင် ဖြစ်နိုင်သမျှ နည်းလမ်းတိုင်းဖြင့် ကျွန်တော်၏ သုတေသနပြုလုပ်ချက်ကို ကူညီခဲ့ကြသည်။ များစွာသော အကူအညီများ၊ အကြံပေးချက်များနှင့် အားပေးအားမြှောက် ပြုလုပ်မှုများအတွက် မိတ်ဆွေများနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဘဲလ်ဖတ်၊ ကွင်းတက္ကသိုလ်၊ ခေတ်ပေါ်သမိုင်းဌာနမှ ပါမောက္ခ မိုက်ကယ် ရောဘတ်နှင့် ပါမောက္ခ ဂျေစီဘက်ကက်ကိုလည်းကောင်း၊ ထရီနီတီကောလိပ်မှ ဒေါက်တာ ဂျေဂျီဆင်နှင့် ဒေါက်တာ အိပ်ချ်အီးရီးလ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါက်တာ ဒီဂျေကရောဖိုဒ်၊ မစ္စတာ ဒဗလျူအိပ်ချ်ကရောဖိုဒ်၊ မစ္စတာကင်နက်ဒါဝင်၊ မစ္စတာ ဂျေဒဗလျူဂရေစီနှင့် မစ္စတာ ဂျေဒဗလျူဗစ်တီကိုလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ မစ္စတာ ဂျေပပ်လ်လောဒ်က လက်နှိပ်စက်စာမူတစ်ခုလုံးကို ပရုဖတ်ပြီး တန်ဖိုးရှိသော မှတ်ချက်များစွာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုမှတ်ချက်များမှ

ကျွန်တော် အကျိုးကျေးဇူးရရှိခဲ့သည်။ ဖော်ပြခဲ့သော ထင်မြင်ယူဆချက်များအတွက် လည်းကောင်း၊ ကျန်ရှိနေသော အမှားများအတွက် လည်းကောင်း သူတို့တစ်ယောက်မှ တာဝန်မရှိကြပါ။

စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ စကားအနည်းငယ် ပြောဖို့လိုသည်။ အနောက်တိုင်း သမိုင်းပညာရှင်များ ယခု ယေဘုယျလက်ခံကြသော မြန်မာနာမည်စာလုံးပေါင်းများကို ကျွန်တော် အသုံးပြုခဲ့သည်။ သို့သော် ဤနာမည်များထဲမှ အများစုကို ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ကွဲပြားခြားနားစွာ စာလုံးပေါင်းကြသည်။ တိုက်ရိုက်ကိုးကားမှုများတွင် မူလပုံစံကို ထိန်းသိမ်းထားသည်။ ဤသို့ဖြင့် သီပေါမင်းက ကိုးကားမှုများထဲတွင် Thee baw သို့မဟုတ် The baw အဖြစ်လည်းကောင်း၊ စုဘုရားလတ်က Soopayalat အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိုင်းတားမင်းကြီးက Tynedah Mengyee အဖြစ်လည်းကောင်း စသဖြင့် ပေါ်ထွက်လာသည်။ သို့သော်လည်း ဧရာဝတီနှင့် ရန်ကုန်ကဲ့သို့ နာမည်များ၏ ရင်းနှီးကျမ်းဝင်သော စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံကို ကျွန်တော် မြဲမြံမြဲ အသုံးပြုသည်။ ထိုနေရာများတွင် သုံးစွဲမှုကြောင့် ပုံစံအဟောင်းများက အသေဖြစ်နေသည်။

အေတီကျူစတီဝပ်

ဘဲလ်ဖတ်မြို့၊ ကွင်းတက္ကသိုလ်

၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ။

နိဒါန်း

၁၈၉၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ မနက်တွင် အီဒင်ဘတ်တက္ကသိုလ်၊ အင်္ဂလိပ်စာပေ ပါမောက္ခနှင့် မေလ်တန်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးဆရာ ဒေးဗစ် မက်ဆန်က စကော့တ်အော့ဘဇာဗါ သတင်းစာတစ်စောင်ကို သူ၏ကျောင်းသားများအား ဝေ့ယမ်းပြပြီး၊ "ဒီမှာစာပေတွေ၊ ဒီမှာစာပေတွေ" ဟု အော်ဟစ်သည်။ ရဲဘော် ရဲဘက်တစ်ယောက်အား သတ်ဖြတ်မှုအတွက် စစ်သားတစ်ယောက်အား ကြိုးပေးခြင်းအကြောင်းဖြစ်သော "ဒန်နီဒီဗာ" အမည်ရှိ ကဗျာများကြောင့် သူစိတ်လှုပ်ရှားနေသည်။ ၎င်းက ရုဂျတ်ကစ်ပလင်၏ "စစ်တန်းလျား မော်ကွန်း တေးကဗျာ" မှ ပထမကဗျာဖြစ်သည်။ ဤကဗျာများက အသက် ၂၄ နှစ်သာ ရှိသေးပြီး၊ အင်္ဂလန်တွင် လုံးဝလူမသိသေးသော ၎င်းတို့၏ စာရေးဆရာကို ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်အတွင်း ကမ္ဘာကျော်တစ်ယောက်ဖြစ်အောင် လုပ်တော့မည်။ ဘိုင်ရန်နောက်ပိုင်းကတည်းက စ၍၊ မည်သည့်အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာမှ ထိုမျှလျင်မြန်စွာ နိုင်ငံတကာကျော်ကြားမလာခဲ့ချေ။ နောက် ၁၈ လအတွင်း၌ ကစ်ပလင်က The Light that Failed နှင့် Naulakha ဖြစ်သော ဝတ္ထုနှစ်အုပ်နှင့် Life's Handicap အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း ရေးသားသည်။ ၎င်းက အံ့ဖွယ်ကောင်းသော ဆိုက်ရောက်လာမှုတစ်ခု ဖြစ်သည်။

၁၈၉၀ ပြည့်နှစ် နွေဦးရာသီတွင် မော်ကွန်းတေးကဗျာက တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာစဉ် စာပေခံစားချက်တစ်ခု ဖန်တီးရာ နောက်ဆုံး၌

ဇွန်လတွင် အားလုံးထဲ၌ အမှတ်ရစရာအဖြစ်ဆုံး ကဗျာတစ်ပုဒ် ဤကဲ့သို့ ပေါ်ထွက်လာသည်။

"မော်လမြိုင်စေတီဟောင်းဘေးမှာ၊ ပင်လယ်ကို ပျင်းရိစွာ ကြည့်လျက် မြန်မာမိန်းကလေးတစ်ယောက် ထိုင်နေပြီး သူမ ငါ့ကို စဉ်းစားနေတာ ငါသိတယ်၊ အုန်းပင်တွေထဲမှာ လေတိုက်နေပြီး၊ ဘုရားကျောင်းခေါင်းလောင်းတွေက ပြောနေတယ်၊ မင်းပြန်လာခဲ့၊ ဗြိတိသျှစစ်သားမင်းမန္တလေးကို ပြန်လာခဲ့။"

ကစ်ပလင်၏ ကြီးမားကျော်ကြားသော အောင်မြင်မှုက စာပေဝေဖန်သူများကို အပြစ်ဆိုရခက်စေအောင် မလုပ်ချေ။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် သူတို့က သူ့ကို ဒဏ်ရာအနာတရဖြစ်အောင်လုပ်ရန် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အပြိုင်အဆိုင် လုပ်ကြသည်။ ထိုဒဏ်ရာ၏ အမာရွတ်များကို သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံး သူသယ်ဆောင်သွားသည်။ သို့သော် အကြောင်းရင်းတချို့ကြောင့် သူ့ကို သွားပုတ်လေလွင့် ပြောသူများထဲမှ အပြီးအကြီးဆုံးလူများပင်လျှင် "မန္တလေး" ကဗျာကို ချွင်းချက်ထားကြသည်။ ကစ်ပလင်သည် ထက်မြက်သော သတင်းစာဆရာလား သို့မဟုတ် ပညာမတတ်သော ဒုတိယတန်းစား သတင်းစာဆရာလား ဆိုသည်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်မချနိုင်သော ဖရန်စစ်အဒမ်က ဤကဗျာတစ်ပုဒ်တည်းကို လူသားဝမ်းနည်းကြေကွဲမှု၏ အစဉ်ထာဝရအသံအဖြစ် တွေ့မြင်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ နောက်နှစ် ၁၀၀ ကြာလျှင် တစ်စုံတစ်ယောက်သည် "မန္တလေး" ကဗျာကို ရေးခဲ့သောလူ၏ အခြားစာများကို ဗြိတိသျှပြတိုက်တွင် ရှာဖွေနေနိုင်သည်ဟု သူကြိုတင်ခန့်မှန်းခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က သူ၏ဆောင်းပါးဖြစ်သော The Voice of the Hooligan ဖြင့် ကစ်ပလင်ကို များစွာဝေဖန်ခဲ့သော ရောဘတ်ဘူဒါနန်က "မန္တလေး" ကဗျာသည် စစ်မှန်သော သံစဉ်တေးသွားတစ်ခုနှင့် ဂရုဏာ

ရသတချို့ ရှိသည်ဟု ထင်သည်။ ရစ်ချက်လီဂါလီယင်က ၎င်းကို မော်ကွန်းတေးကဗျာများထဲတွင် အကောင်းဆုံးအဖြစ် မှတ်ယူသည်။ ရာစုနှစ်ဝက်ကြာသောအခါ မြန်မာပြည်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ဗြိတိသျှကိုလိုနီစနစ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ကစ်ပလင်၏ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာအမြင်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း စိတ်အားမထက်သန်ဖို့ ကောင်းမွန်သော အကြောင်းရင်းများရှိသည့် ဂျော့ဂျီအော်ဝဲလ်က လူတစ်ယောက်သည် မျက်နှာလို မျက်နှာရလုပ်သူ သို့မဟုတ် လိမ်ညာသူ မဟုတ်လျှင် ကဗျာကို ဂရုစိုက်သောလူ မည်သူမှ အောက်ပါစာကြောင်းများမှ ကျေနပ်နှစ်သက်မှုမရရှိနိုင်ဟု ပြောရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်း ထုတ်ဖော်ပြောသည်။

အုန်းပင်တွေထဲမှာ လေတိုက်နေပြီး၊ ဘုရားကျောင်းခေါင်းလောင်းတွေ ပြောနေတယ်။ မင်းပြန်လာခဲ့ ဗြိတိသျှစစ်သား၊ မင်းမန္တလေးကို ပြန်လာခဲ့

သာမန်ပြည်သူများအကြားတွင် မည်သည့်အခါမှ သံသယများမရှိချေ။ ကစ်ပလင်က သူ၏အမူအကျင့်အတိုင်း "မန္တလေး" ကဗျာကို သူ၏ခေါင်းထဲ၌ ဖြစ်ပေါ်နေသော တေးသွားအလိုက် စပ်ဆိုခဲ့သည်။ ဤမော်ကွန်း တေးကဗျာကို အင်္ဂလန်နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နှစ်ခုစလုံးတွင် ချက်ချင်းနီးပါး တေးဂီတဖန်တီးကြပြီး၊ ထိုအချိန်ကတည်းက စ၍ ၎င်းကို မရပ်မနား သီးဆိုခဲ့ကြသည်။ အသက် ၂၄ နှစ်ရှိသည့် ငယ်ရွယ်သော လူအနည်းငယ်က ကဗျာများ ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ကို အင်္ဂလိပ်စကားပြောသော ကမ္ဘာအနှံ့၌ အလွန်ကျယ်ပြန့်စွာ သိရှိခဲ့ကြပြီး၊ ၎င်းတို့က အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို the road to Mandalay ကဲ့သို့ အလွန်ခံစားမှုဖြစ်စေသော စကားစုများကို ပေးအပ်သည်။ ထိုစကားစုများကို နိုင်ငံရေးသမားများက အမျိုးသားမူဝါဒ အသွင်အပြင်

တစ်ခုထဲသို့ မြင့်တင်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် "မန္တလေး" ကဗျာထဲတွင် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း စိတ်စွဲ ထင်စရာများရှိသောကြောင့် ၁၈၈၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ကစ် ပလင်က ရန်ကုန်သို့ ခဏအလည်အပတ်သွားသည်။ သူ၏မိတ်ဆွေများ ဖြစ်ကြသော ဖရော်ဖက်ဆာ အက်စ်အေဟေးလ်နှင့် သူ့ဇနီးတို့အဖော် လိုက်ပါလျက် သူက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ တစ်ဆင့် အင်္ဂလန်သို့ ပြန်လာသည်။ အလာဟာဘက်ရှိမှုရာ ကောလိပ်၌ သိပ္ပံပညာရှင်တစ် ယောက်ဖြစ်သော ဟေးလ်က ဆွဲဆောင်မှုရှိသော အမေရိကန် မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို လက်ထပ်ထားပြီး၊ ကစ်ပလင်က ထို အချိန်၌ သူမ၏ ညှို့ယူဖမ်းစာမှုကို ခံနေရသည်။ လွန်ခဲ့သော ၂ နှစ်က ညစာ စားပွဲတစ်ခုတွင် သူတို့ ပထမဆုံး တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ သမယက သူမက အမေရိကန်မှ သူမ၏ညီမဆီကို ဤကဲ့သို့ စာရေးခဲ့ သည်။ "ရူဂျတ်ကစ်ပလင်လို့ ထူးခြားတဲ့နာမည်ရှိပြီး ထူးထူးခြားခြား စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ လူတစ်ယောက်နဲ့ ငါတွေ့ဆုံခဲ့တယ်။ မစ္စတာကစ်ပလင်က ထိပ်ပြောင်စပြုနေတဲ့အတိုင်း အသက် ၄၀ လောက်ရှိပုံပေါ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အမှန်တကယ်တော့ သူက အသက် ၂၂ နှစ်ပဲရှိသေးတယ်။ သူက လှုပ်ရှား သက်ဝင်မှုရှိပြီး၊ သူ့ရဲ့ဇာတ်လမ်းတွေ ကို သဘောကျဖွယ်ကောင်းစွာ ပြောပြတယ်။ သူ့ဘေးမှာရှိနေကြတဲ့ လူ တွေဟာ ရယ်မောနေကြရတယ်။ . . . "

၁၈၈၈ ခုနှစ်၏ အေးမြသော ရာဇဂြိုဟ်တွင် မစ္စစ်ဟေးလ်မှာ အာရုံကြော အမြှေးရောင်ရောဂါဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် နာကျန်း ဖြစ်သည်။ သူမ ပြန်လည် သက်သာလာသောအခါ၌ သူမ၏ခင်ပွန်းက သူမကို ပစ္စိဖိတ်အားဖြတ်၍ ပင်လယ်ရေကြောင်းခရီး ခေါ်သွားရန်နှင့် ၎င်းနောက် ပင်ဆီဗေနီယာရှိ သူမ၏အိမ်သို့ခေါ်သွားရန် ဆုံးဖြတ်သည်။

ပင်ဆီဗေနီယာတွင် သူမ၏ဖခင်က ကောလိပ်ကျောင်းတစ်ကျောင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ကစ်ပလင်က အင်္ဂလန်သို့ပြန်ရန် စီစဉ်နေပြီဖြစ်ကာ၊ ခရီးအတွက် ပိုက်ဆံစုနေသည်။ ဟေးလ်တို့ လင်မယားက သူ့ကို သူတို့နှင့်အတူ ခရီးသွားရန် ဖိတ်ခေါ်သောအခါ သူက ချက်ချင်းလက်ခံသည်။ ပိုင်အိုနီယာ သတင်းစာမှ သူ၏အလုပ်ရှင် ဂျော့ဂျီအော်လင်က သတင်းစာအတွက် ခရီးသွားဆောင်းပါးများ ရေးသားရန် သူ့ကို တာဝန်ပေးသည်။ ထိုခရီးသွား ဆောင်းပါးများက From Sea to Sea ဖြစ်လာသည်။

၁၈၈၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ကာလကတ္တားမှ သူတို့ထွက်ခွာကြသည်။ ၅ ရက်ကြာသောအခါ ရန်ကုန်၌ ရပ်တန့်ကြသည်။ ရန်ကုန်တွင် သူတို့ ကမ်းပေါ်တက်ကြပြီး ရွှေတိဂုံစေတီကို သွားကြည့်ကြသည်။ ရန်ကုန်၏အသံများ၊ အနံ့များနှင့် အရောင်များက ကစ်ပလင်ကို ဖမ်းစားကြသည်။ အထူးသဖြင့် အရောင်များက ပြင်းထန်သော နေရောင်အောက်တွင် ရဲတောက်နေကြသည်။ ၎င်းတို့က လန်ဒန်မြို့နှင့်ထဲတွင် သူကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မှတ်မိသော အရောင်များဖြစ်ကြသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် မိတ်ဆွေ ၃ ယောက်က အရှေ့ဘက်သို့ ပင်လယ်အော်ကို ဖြတ်လျက် မော်လမြိုင်သို့ ခရီးသွားကြသည်။ မော်လမြိုင်တွင် ဓါတ်ပုံဝါသနာရှင်ဖြစ်သော ဟေးလ်က သူ၏ ၃ချောင်းထောက်ကို ဆင်ပြီး သစ်တောဝင်းထဲ၌ အလုပ်လုပ်နေသော ဆင်များကို စတင်ဓါတ်ပုံရိုက်သည်။ ထို့နောက် ကြေးခေါင်းလောင်းများ ပတ်ချာလည်ချိတ်ဆွဲထားသော ရှေးဟောင်းစေတီကို ဓါတ်ပုံရိုက်သည်။ "ပထမလှေကားထစ်တွေရဲ့ ခြေရင်းမှာ ဗမာမိန်းကလေးတစ်ယောက်နဲ့ ကျွန်တော် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း မချစ်ကြိုက်ခဲ့ဘူးဆိုရင် စေတီက ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတာကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းမှတ်မိလိမ့်မယ်" ဟု ကစ်ပလင်က ပြန်ပြော

ပြသည်။

အလွန်အလွန် ချစ်စရာကောင်းသော ဤမိန်းမပျိုကို ထားရစ်ခဲ့လျက် ကစ်ပလင်က စေတီလှေကားထစ်များပေါ် စတင်တက်ပြီး သူ့ကို အသက်ရှင်ခြင်းအတွက် ဝမ်းမြောက်ရွှင်လမ်းအောင်လုပ်သော မြင်ကွင်းတစ်ခုကို လှည့်ကြည့်သည်။ "ကျွန်တော့်အောက်နဲ့ ကျွန်တော့်အထက် တောင်ကုန်းဟာ စေတီတွေနဲ့ ထိန်ထိန်ညီ တောက်လက်နေတယ်။ ကျွန်တော် ဦးခေါင်းအထက်၊ အမြင့်ကြီးမှာ ရွှေခေါင်းလောင်တွေက အသံလို တချင်းချင်းအသံသဲ့သဲ့တစ်ခု ထွက်နေတယ်။ ထန်းပင်တွေရဲ့ ထိပ်မှာ လေပြေလေးညှင်းတွေ စကားပြောနေကြတယ်။ အဲဒီနေရာကနေ လှေကားထစ်တွေအပေါ် မြင့်သထက်မြင့်စွာ ကျွန်တော်တက်သွားတဲ့အခါ နောက်ဆုံးမှာတော့ ဗမာရုပ်ပုံတွေ အနှံ့အပြားရှိနေတဲ့၊ ပြောင်းရှင်းနေတဲ့၊ အလွန်ငြိမ်းချမ်းတဲ့ နေရာတစ်ခုဆီကို ကျွန်တော်ရောက်လာတယ်။ ဒီနေရာမှာ အမျိုးသမီးတွေက တစ်ခါတစ်ခါ ရှိခိုးဦးချကြတယ်။ သူတို့က ဦးခေါင်းတွေငုံထားကြပြီး၊ နှုတ်ခမ်းတွေ တလှုပ်လှုပ်လုပ်နေကြတယ်။ သူတို့ဘုရားရှိခိုးနေကြတာကြောင့်မို့ပေါ့။ ကျွန်တော့် လက်ထဲ မှာ အနက်ရောင်ထီးတစ်ချောင်း၊ ကျွန်တော့်ခြေထောက်တွေမှာ ရှူးဖိနပ်နဲ့ ကျွန်တော့်ခေါင်းပေါ်မှာ ခမောက်တစ်လုံး ရှိနေကြတယ်။ ကျွန်တော် ဘုရားရှိ မခိုးဘူး။ ကျွန်တော်ကမ္ဘာလှည့်နေသူတစ်ယောက် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ကို ကျွန်တော်ဆဲရေးမိတယ်။ ကျွန်တော်ဝမ်းနည်းကြောင်းနဲ့ နေရောင်ကြောင့်သာ မဟုတ်ရင် ကျွန်တော် ဦးထုပ်ချွတ်မဲ့အကြောင်း ဒီအမျိုးသမီးတွေကို ရှင်းပြဖို့ ကျွန်တော် ဗမာစကားအလုံအလောက် တတ်ချင်စိတ်ဖြစ်မိတယ်" ကစ်ပလင်က ရုပ်ပုံလွှာတိုင်းကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး ၎င်းတို့ကို အနာဂါတ်အတွက် အသုံးပြုရန်

သူ၏ခေါင်းထဲ၌ သိမ်းဆည်းထားသည်။ တစ်ဆောင်းပြဿဒိထဲတွင် ရွှေချထားသော ဘုရားဆင်းတုတော်များ၊ ဘုရားပရဂုဏ်၏ တစောင်းခင်းထားသော လမ်းပေါ်ရှိ ပတ်ကြားအက်များထဲမှ ပေါက်နေသော ထန်းပင်ကလေးများအပေါ်၌ မိုးနေသော ထန်းပင်ကြီး၊ စေတီ ထောင့်အသီးသီးတွင် ချိတ်ဆွဲထားသော ကြေးခေါင်းလောင်းကြီးများ စသည်တို့ ရှိနေကြသည်။ နောက်တစ်နှစ် ကြာသောအခါ သူရတ်တရက် စာပေအောင်မြင်သော်လည်း လန်ဒန်တွင် အထီးကျန်ပြီး နာမကျန်းဖြစ်နေသော သူ့ကို ထိုနေ့အား အမှတ်ရမှုများနှင့် လေတိုက်ခတ်သော ခေါင်းလောင်းသံများက ခြောက်လှန့်ကြသည်။

"မန္တလေး" ကဗျာအတွက် ဒေသတွင်း အရောင်အသွေးကို နာရီအနည်းငယ်သာ သွားရသော နေရာအကျယ်အဝန်းထဲ၌ ဤကဲ့သို့ ကောက်ယူခဲ့သည်။ သို့သော် ဤအရာက ဇာတ်လမ်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာဖြစ်သည်။ ရှုခင်းက မော်လမြိုင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ခေါင်းစဉ်ကို မြောက်ဘက် ၆၃၅ မိုင်ခန့် အဝေး၌ရှိသော မြန်မာမြို့တော်ထံမှ ယူသည်။ ရည်ညွှန်းခြင်းက လွန်ခဲ့သော ၅ နှစ်က မန္တလေးသို့ သွားသော လမ်းကို လိုက်ခဲ့သည့် ဗြိတိသျှစစ်ဆင်ရေးခရီးကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ မန္တလေးသို့သွားသောလမ်းက အမှန်၌ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးကို မြောက်မှတောင်သို့ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေသော ဧရာဝတီမြစ်ဖြစ်သည်။ ဤမြစ်၏ရေပြင်ကို ၁၈၈၉ ခုနှစ်တွင် ကစ်ပလင်က ပထမဆုံးအကြိမ် ငေးစိုက်ကြည့်သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းကို စိတ်ကူးထဲ၌ သူမကြာခဏ ရပ်ပုံဖော်ကြည့်ခဲ့ဖူးသည်။ အင်းဝဘုရင့် နိုင်ငံကျဆုံးခြင်းကို ထင်ရှားသော ဤကဗျာများဖြင့် ဂုဏ်ပြုသော်လည်း စစ်ပွဲကြီးအကြောင်းကို အသေးစိတ် မရေးသားခဲ့ခြင်းမှာ ထူးဆန်းနေဟန်တူသည်။

အခန်း - ၁

ဘုရင်ခံ

၁၈၈၄ ခုနှစ် ကုန်ဆုံးချိန်၌ အိန္ဒိယက ဘုရင်ခံအသစ်တစ်ယောက် ရရှိသည်။ ဒပ်ဖရင်မြို့စားနှင့် ကလန်ဒီဘွိုင်မြို့စား၊ ဖရက်ဒရစ် တင်ပဲ လ်ဟာမီတန် တင်ပဲလ်ဘလက်ဂုဒ်က ကောင်တီဒေါင်၏ မြောက်ဘက် တွင် ကြီးမားသော အိမ်ခြံဝင်းကြီးရှိသည့် အိုင်ရစ်မှူးမတ်မျိုးနွယ်တစ် ယောက်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က အသက် ၆၀ ထဲရောက်နေသော လောဒ် ဒပ်ဖရင်က ကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံရှိသည့် ဘုရင်ခံတစ် ယောက်ဖြစ်သည်။ သူက ကနေဒါဘုရင်ခံချုပ်နှင့် စိန်ပီတာစဘတ်နှင့် ကွန်စတန်တင်နီဗယ်တို့တွင် ဗြိတိသျှသံအမတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူ၏ပုံပန်း သဏ္ဌာန်နှင့် အမူအရာက အခွင့်ထူးခံခြင်းနှင့် ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်းတို့ဖြ င့် မွေးဖွားလာသောလူတစ်ယောက်၏ သီးခြားရှိနေမှုကို အလွန် အရိပ်အမြွက်ပြနေသည်။ ရာစုနှစ်နှောင်းပိုင်း ရောက်လာသည့်အတိုင်း ပိုမိုတိုတောင်းလာသော ဆံပင်၊ အပြည့်ထားသော နှုတ်ခမ်းမွှေးနှင့် သပ်သပ်ရပ်ရပ် တိထားသော မုတ်ဆိတ်မွှေးတို့က ကြံ့ခိုင်သောသူ၏ မျက်နှာအသွင်အပြင်ကို အမျိုးမြင့်မြတ်သော အသွင်အပြင်ပေး နေသည်။ သူ၏မျက်မှန်နှင့် စကားကို ဖြည်းဖြည်းပြောသောအကျင့်တို့ က သူ့ကို အမူအရာဟန်လုပ်နေသည်ဟု ထင်ကြသည်။ သို့သော် ဤ အပြင်ပိုင်း အသွင်အပြင်အောက်တွင် သူက ထိခိုက်ခံစားလွယ်သော၊ ဂရုဏာရှိသော လူတစ်ယောက်ဖြစ်သလို၊ ဆွဲဆောင်မှုနှင့် စိတ်ဆတ် သော အိုင်ရစ်စိတ်ရှိသူဖြစ်သည်။ သူ၏ ဟန်ဆောင်မှုနှင့် အခြားလူများ

ကို ပထမဆုံး တွေ့ဆုံရာတွင် သူနုတ်ဆိတ်နေမှုတို့က သူစကားပြော ရာတွင် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်မှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ သူ၏ပြည်သူ့အမှုထမ်း ဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် အခါအခွင့်သင့်သလို သူက ဝေဖန်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြက်ရယ်ပြုခြင်းကို အလွန်ထိခိုက်ခံစားလွယ်သည်။ သူ၏ ကျောထောက်နောက်ခံနှင့် ပညာရေးကလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးနှင့် သံတမန်ရေးရာဘဝကို ကာလကြာရှည် တွေ့ထိမှုကလည်းကောင်း၊ သူ ကို ဝေဖန်မှုများ ပြက်ရယ်ပြုမှုများမှ အကာအကွယ်ပေးထားသည်ဟု မျှော်လင့်ကောင်း မျှော်လင့်ထားလိမ့်မည်။

ဒပ်ဖရင်က ၄ ကြိမ်မြောက် ဘာရုန်မြို့စား ပရိုက်စ်ဘလက်ဝုဒ်နှင့် ဟယ်လင်ဆီလီနာရှရီဒန်တို့၏ တစ်ဦးသောသားဖြစ်သည်။ သူ့မိခင်က The Rivals စာအုပ်၏ စာရေးဆရာ ရစ်ချတ်ဘရင်စလီရှရီဒန်၏ မြေး များဖြစ်ကြသော၊ လှပကျော်ကြားသော ညီအစ်မ ၃ ယောက်ထဲမှ အကြီး ဆုံးဖြစ်သည်။ အငယ်ဆုံးညီမ ဂျန်ဂျောဂျီနာက ၁၂ ဦးမြောက်၊ သမ္မာ ဆက်ဒွတ်မြို့စားကို လက်ထပ်သည်။ ၁၈၃၉ ခုနှစ် အက်လင်တန် ပြိုင်ပွဲ၌ အလှဘုရင်မ သရဖူရရှိသူက သူမဖြစ်သည်။ ဒုတိယညီမ ကာရို လိုင်းက ဂျောဂျီနော်တန်ကို လက်ထပ်ပြီး၊ ၁၈၃၆ ခုနှစ်၏ ကျော်ကြား သော ကွာရှင်းပြတ်ဆဲခြင်း တရားတဘောင်အမှုဖြင့် သူနှင့် ခွဲခွာသည်။ အကြီးဆုံးအစ်မက အသက် ၁၇ နှစ်သာ ရှိသေးစဉ် ၁၈၂၅ ခုနှစ်၌ ထို အချိန်က ပိုက်ဆံအနည်းငယ်သာရှိသော ရေတပ်စစ်ဗိုလ် ပရိုက်စ်ဘလ က်ဝုဒ်ကို လက်ထပ်သည်။ ဘလက်ဝုဒ်မိသားစု၏ သဘောမတူမှုမှ လွတ်မြောက်ရန်၊ ငယ်ရွယ်သော လင်မယားနှစ်ယောက်က အီတလီ တွင် သွားရောက်နေထိုင်သည်။ ၁၈၂၆ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ဖ ရက်ဒရစ်တင်ပဲလ် ဟာမီတန် တင်ပဲလ်ဘလက်ဝုဒ်ကို မွေးဖွား သောအခါ ဖလောရင်ရှိ ဗီယာမက်ဂီယိုထဲက အိမ်တစ်အိမ်၌ မွေးဖွား

ခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းနှစ်များ၌ သူက သူ့မိခင် အရွယ်ရောက်လာခြင်းကို မှတ်မိသော ရှားပါးသည့် ထူးခြားမှုကို သူနှစ်ထောင်းအားရ ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ချက်ချလိမ့်မည်။ "ကျွန်တော့်အမေနဲ့ ကျွန်တော်က ဂျော့ဂျီဘုရင် (၄) အုပ်စိုးချိန်မှာ အတူတကွ ငယ်ရွယ်နေကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ငယ်ရွယ်မှုကို ကျွန်တော်တို့ မျှဝေယူကြတယ်" ဟု သူ့ မိတ်ဆွေများကို သူပြောပြသည်။

လေဒီဒပ်ဖရင်ဖြစ်သော ဟဲလင်က ဇေနညာဏ်ရှိပြီး၊ လူမှုရေး အနုပညာတတ်ကျွမ်းသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဖြစ်၍ သူမ၏ညီမ မစ္စ နော်တန်ကဲ့သို့ သူမက စာပေတတ်ကျွမ်းသည်။ သူမ၏သား စုစည်းတည်းဖြတ်သော သူမ၏သီချင်းများနှင့် ကဗျာများက တစ်ချိန်က ရေပန်းစားခဲ့သော The Irish Emigrant မော်ကွန်းတေးကဗျာ ပါဝင်သည်။ သူမက သူမ၏တစ်ဦးတည်းသောသားကို နှစ် ၄၀ ကျော်ကြာ နှစ်နှစ်ကာကာ ချစ်ခဲ့ပြီး၊ သူမ၏သားကိုလည်း သူမကို အလားတူအချစ်ဖြင့် တုံ့ပြန်စေသည်။ သူ၏ ၂၁ နှစ်မြောက်မွေးနေ့တွင် သူမက သူ့ကို အချစ်သင်္ကေတအဖြစ် Fiat Lux စကားလုံးများနှင့် ကဗျာတစ်ပုဒ် ရေးထိုးထားသော ရောမငွေမီးအိမ်တစ်လုံးပေးသည်။ သူက မကွယ်လွန်မီ ၆ နှစ်အလို ၁၈၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကလန်ဒီဘွိုင်းရှိ ပန်းခြံထဲတွင် အမြင့်ဆုံးနေရာပေါ်၌ သူမအတွက် ဟဲလင်မျှော်စင်ကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ မျှော်စင်နံရံပေါ်တွင် သူမကို ချီးကျူးသော ကဗျာများ ရေးထိုးထားသည်။

ပရိုက်ဘလက်ဝုဒ်က ၁၈၃၉ ခုနှစ်တွင် သူ၏ ဦးလေးဟန်ထံမှ ဒပ်ဖရင် ဘွဲ့ထူးနှင့် ကလန်ဒီဘွိုင်း ခြံမြေကို အမွေရရှိခဲ့ပြီး ၂နှစ်ကြာသောအခါ (ဆေးရောင်းသူက ဆေးမှားစပ်ပေးသဖြင့်) ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က အက်တန်၌ရှိနေသော သူ၏သားက အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ်တွင် ဘွဲ့ထူးနှင့် အိမ်ခြံမြေကို အမွေဆက်ခံသည်။ သူက ၁၈၄၅ ခု

နှစ်တွင် ခရစ္စယန်ဘုရားကျောင်း၏ သာမန်လူကြီးလူကောင်းအဖြစ် အောက်စဖို့ဒ်ကိုသွားသည်။ အောက်စဖို့ဒ်နှင့် သူ၏ဆက်နွယ်မှုက သူ၏ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ခိုင်မာနေခဲ့သည်။

အောက်စဖို့ဒ် ကျောင်းပြီးသောအခါ ဒပ်ဖရင်က ဝှစ်ပါတီဝင်တစ်ယောက်အဖြစ် နိုင်ငံရေးထဲကို ဝင်သည်။ ၁၈၄၉ ခုနှစ်တွင် လောဒ်ဂျွန် ရပ်ဆဲလ်က သူ့ကို အင်္ဂလိပ်မှူးမတ်ရာထူး နှင်းအပ်သည်။ ဒပ်ဖရင်က အောက်လွှတ်တော်တွင် နိုင်ငံရေးပညာရယူမည့်အစား အထက်လွှတ်တော်တွင်ထိုင်ဖို့ ကြိုးစားသည်။ သူက ကြီးပွားလိုစိတ်ရှိသော်လည်း သူ၏စိတ်နေစိတ်ထားက ပါလီမန် အခြေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ၏ ပူးကပ်ထိုးသတ်မှုများနှင့် မသင့်တော်ချေ။ ထို့အပြင် အိုင်ယာလန်ကုန်းမြေပြဿနာက သူ့ကိုယ်ထဲ၌ သစ္စာခံခြင်း ပဋိပက္ခတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဘွဲ့ကြိုကျောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်နေသေးစဉ်၊ သူက အောက်စဖို့ဒ်မှ စကီဘာရင်သို့ ခရီးသွားပြီး အိုင်ယာလန်ငတ်မွတ်မှုအတွင်းက ငတ်မွတ်ခြင်းနှင့် အူယောင်ငန်းဖျား ရောဂါတို့၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ရာ ဤအတွေ့အကြုံကို သူမည်သည့်အခါမှ မမေ့နိုင်ချေ။ သို့သော် နှစ် ၂၀ ခန့်ကြာပြီးနောက်တွင် သူပါတီ၏ခေါင်းဆောင် ဘလက်စတုန်က အိုင်ယာလန်မြေပိုင်ရှင်များလို လူတန်းစားတစ်ခုအဖြစ် စနစ်တကျ ဖျက်ဆီးခြင်းကို စတင်ပြုလုပ်သောအခါ ဒပ်ဖရင်က ဆန့်ကျင်သည်။ ဂလက်စတုန်ကို သူရိုသေလေးစားပြီး အားကျသည်။ သို့သော် အိုင်ယာလန်အခြေအနေကို သူ မသိရှိခြင်းကြောင့် သူ့ရှေ့ရောက်လျှင် စိတ်ရှုပ်ခြင်းကို သူခံစားရကြောင်း ဝန်ခံသည်။

အိုင်ယာလန်နှင့် ၎င်း၏ပြဿနာများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော စိတ်ခံစားချက်နှင့် သစ္စာရှိခြင်းတို့၏ ပဋိပက္ခကို ပြေလည်သင့်မြတ်စေ

ရာတွင် ဒပ်ဖရင် မည်သည့်အခါမှ မအောင်မြင်ချေ။ ၎င်းက သူ၏စောစောပိုင်း လူကြီးဘဝအများစုတွင် သူ၏နိုင်ငံရေးလိုဘများကို ပျက်ပြားစေဟန်တူသည်။ နောက်ဆုံး၌ အိုင်ယာလန်အငြင်းပွားမှု၏ အပျက်အစီးအပုံထဲမှ သံတမန်လောကထဲသို့ သူထွက်ပြေးလွတ်မြောက် သည်။ သံတမန်လောကထဲတွင် စွမ်းဆောင်ချက် အတော်များများကို သူ ပြသခဲ့သည်။ ဒမတ်စကပ်တွင် ခရစ်ယာန်များ အစုလိုက် အပြုံလိုက် အသတ်ခံရ၍ မဟာအင်အားကြီးများ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ပြီးနောက်၊ ၁၈၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် သူ့ကို လောဒ်ပါမာစတန်က ထိုစဉ်က ဖွဲ့စည်းသော ကော်မရှင်တွင် ဗြိတိသျှကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် စေလွှတ်သည်။ ထို နေရာ၌ ထူးခြားသော သံတမန်ရေးရာ အောင်မြင်မှုကို သူအောင်မြင် ပြီးမြောက်သည်။ သို့လင့်ကစား နောက်ထပ် ၁၀ နှစ်စောင့်ပြီး နောက်မှ သာ ဤအရည်အသွေးများကို ပြသနိုင်မည့် နောက်ထပ်ခန့်အပ်မှုကို သူ လက်ခံရရှိသည်။ ထိုအတောအတွင်း၌ စစ်ရုံးနှင့် အိန္ဒိယရုံးတွင် လက်ထောက်အတွင်းဝန်အဖြစ် သူအမှုထမ်းခဲ့သည်။ ဂလက်စတုန်က ၁၈၆၃ ခုနှစ်တွင် သူ၏ပထမဆုံး ဝန်ကြီးဌာနကို ဖွဲ့စည်းသောအခါ သူ ကို လန်ကတ်စတာနယ်မြေ၏ အကြီးအမှူးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ခန့် အပ်သည်။ အသက် ၄၂ နှစ်တွင် သူက အစိုးရ၏ အငယ်တန်းအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်နေသေးသည်။

သို့သော်လည်း ဤနှစ်များအတွင်း၌ စူးစမ်းရှာဖွေရေး ခရီး အပါအဝင် အတွေ့အကြုံ အတော်များများကို သူရရှိခဲ့သည်။ စွန့်စားမှု ကို နှစ်သက်သော မျိုးရိုးမြင့်မြတ်သည့် လူငယ်တစ်ယောက် ရရှိနိုင် သော ထိုအခွင့်ထူးခံ အစဉ်အလာများ နောက်ပိုင်းတွင် ၁၈၅၄ ခုနှစ်၌ ဘောလ်တစ်ပင်လယ်ဆီသို့ သူသင်္ဘောစီးသွားပြီ၊ မဟာမိတ်ရေတပ်နှင့် ရုရှားရေတပ်အကြား ဖြစ်ပွားသည့် ရေတပ်တိုက်ပွဲကို ကြည့်ရှုသည်။

ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ် နက်ဗီယာ၏ ဧည့်သည်အဖြစ်၊ ဘွမ်မာစန်းအား သိမ်းပိုက်ရာတွင် သူပါဝင်ခဲ့သည်။ နောက် ၂ နှစ်ကြာသောအခါ အာတိတ်သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်၍ ဂျန်မေရင်ကျွန်းနှင့် စမစ်ဘောဂျင်သို့ မိုင် ၆၀၀၀ ရေလမ်းခရီးကို တန် ၈၀ ရှိသော သူ၏ရွက်လှေကလေး "ဖုန်" ဖြင့် ရွက်လွင့်သွားသည်။ ဤရေလမ်းခရီးက သူ့ကို အာတိတ်စူးစမ်း ရှာဖွေသူများ အသိုင်းအဝိုင်းထဲသို့ ဝင်ခွင့်ပြုပြီး၊ ၎င်းက သူ့ကို စာပေ ဂုဏ်သတင်းတစ်ခု ရရှိစေသည်။ ၎င်းအကြောင်းကို သူပြန်လည် ရေးသားထားသော Letters from High Latitudes စာအုပ်က အကြိမ် ပေါင်းများစွာ ထုတ်ဝေရပြီး ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် အောက်စ်ဖို့ဒ်ကမ္ဘာ့ ဂန္ထဝင်စာအုပ်စာရင်း၌ ပါဝင်ခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သူ့ဘဝနိဂုံးချုပ် အထိ ရွက်လွင့်ခြင်းက ဒပ်ဖရင် ကြိုက်နှစ်သက်သော အပန်းဖြေစရာ ဖြစ်လာသည်။

၁၈၇၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဂလက်စတုန်း၏ အိုင်ယာလန်မြေယာ အက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်၌ ဒပ်ဖရင်က ကိုဒေါင်ရှိသူ၏ အိမ် ခြံမြေများကို စတင်ရောင်းထုတ်ပြီး၊ ကလန်ဒီဘွိုင်းမြေယာများကိုသာ ထားရှိသည်။ ၎င်းနောက် မကြာခင်၌ သူက နိုင်ငံရေးမှ နှုတ်ထွက်ရန်နှင့် အိုင်ယာလန်သမိုင်းကို ရေးသားဖို့အတွက် ကလန်ဒီဘွိုင်းသို့ ပြန်သွားရန် သူ၏ကြံရွယ်ချက်ကို ဂလက်စတုန်းအား ပြောပြသည်။ သို့သော်လည်း သူမနှုတ်ထွက်ချေ။ လောဒ်မာယို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရပြီးနောက် ၁၈၇၂ ခုနှစ်တွင် သူက သူ၏နာမည်ကို အိန္ဒိယဘုရင်ခံ ရာထူးအတွက် တင်သွင်းခွင့်ပြုသည်။ သို့သော် ထိုအစား လောဒ်နောသ် ဘရွတ် ရွေးချယ်ခံရသည်။ သို့ရာတွင် တစ်လကြာသောအခါ ဒပ်ဖရင် ကို ကနေဒါဘုရင်ခံချုပ် ခန့်အပ်ကြသည်။

၁၈၆၂ ခုနှစ်တွင် ဒပ်ဖရင်က ကိုဒေါင်ရှိ ကီလီလိဂ်မှ အာရီရောရီဝမ်

ဟာမီတန်ကို လက်ထပ်ခဲ့သည်။ ဟာမီတန် မိသားစုနှင့် ဘလက်ဝုဒ် မိသားစုတို့က အိမ်နီးချင်းများနှင့် ဆွေးမျိုးသားချင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ စကော့ချ်စိုက်ပျိုးရေးသမားများဖြစ်ကြသော ဤမိသားစုနှစ်စု၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများက ထူးဆန်းစွာ ယှက်နွယ်နေကြသည်။ ဘလက်ဝုဒ် မိသားစုက ၁၅၇၆ ခုနှစ်ခန့်တွင် ယူစ်တာသို့ ပထမဆုံးလာကြပြီး စကော့ဘုရင်မမာရီ၏ မူဝါဒများနှင့် ရင်းနှီးလွန်းလှစွာ ပတ်သက် ဆက်နွယ်ကြပြီး၊ ဘဲလ်ဖတ်လောက်ကမ်းခြေတစ်လျှောက်၌ ကုန်းမြေ များ ရရှိကြသည်။ ဂျိမ်း (၁) နှုတ်ထွက်သောအခါ ဘုရင်အပေါ် ကြီးစွာ သောဩဇာအရှိန်အဝါရှိသည့် ဆာဂျိမ်းဟာမီတန်ကို အထက် ကလန်ဒီ ဘွိုင်နှင့် ဂရိတ်အာဒက်တွင် အိုနေကုန်းမြေများနှင့် ရဲတိုက်အချို့ ပေးအပ်သည်။ ၁၆၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် သူက သံသယဖြစ်စရာ ကောင်းသော နည်းလမ်းများဖြင့် ဒပ်ဖရင်မြို့စား၏ မြေယာများကို ရယူ သည်။ ကီလီလိဂ်၌ နော်မန် ရဲတိုက်ကောင်းတစ်ခုကို တွေ့ရှိသောအခါ သူက ၎င်းကို အလွန်ခိုင်ခံ့သော ရဲတိုက်တစ်ခုဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့သည်။

ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ် ကောင်းသော ပြစ်မှုတစ်ခုက ထိုနေရာကို ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်လာသည်။ ကလန်ဒီဘွိုင်၏ တတိယအားလ် များမတ်ဖြစ်သော သူမ၏ခင်ပွန်းအား သတ်ဖြတ်မှုတွင် လေဒီအဲလစ်မိုး ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် သူ့ဖခင်၏ သေတမ်းစာအား ဖျက်ဆီးခြင်းက ၁၇ ရာစုနှစ်အကုန်တွင် ရှည်ကြာသော တရားရုံးအမှုကို ဖြစ်စေပြီး၊ ၎င်း၏အကျိုးဆက်အဖြစ် ဒပ်ဘလင်မှ တရားရုံးက ဟာမီတန် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ဟာမီတန်အမွေခံနှစ်ယောက်ဖြစ်သော အမျိုးသား တစ်ယောက်နှင့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အကြား အညီအမျှ ခွဲဝေသည်။ ကီလီလိဂ်ရဲတိုက်ကိုပင်လျှင် သင်္ချာနည်းအရ ခွဲစိတ်ပြီး ရဲတိုက်ကို ဂေါင် ဟာမီတန်အား ပေးအပ်၍ မုဒ်ဦးအိမ်နှင့် သူရဲခိုးရှိသည့် ရဲတိုက်အပိုင်း

ကို ဒေါက်တာမိတ်တန်အား ပေးအပ်သည်။ ၎င်းက အဆင်မပြေသော စီစဉ်မှုဖြစ်ပြီး ဒေါက်တာမိတ်တန်က ဆာဂျီနီဘလက်ဝုဒ်ကို လက်ထပ်သောအခါ ပိုမိုဆိုးဝါးသွားသည်။ ဘရာဇစ်တစ်လျှောက်လုံး၌ ၎င်းက ဘလက်ဝုဒ် ဆွေမျိုးသားချင်းအစုနှင့် ဟာမိတန် ဆွေမျိုးသားချင်းအစုအကြား ပွတ်တိုက်မှုများစွာကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၁၈၄၇ ခုနှစ်တွင် လောဒ်ဒပ်ဖရင် အရွယ်ရောက်သောအခါ ရန်ပွဲကို ပြေငြိမ်းစေဖို့က သူ့တာဝန်ဖြစ်လာသည်။ ဒပ်ဖရင်က သူ၏ယောက္ခမ လောင်းကို မုဒ်ဦးအိမ်နှင့် ကီလီလိဂ်ရဲတိုက်တံတိုင်းများကို လွှဲပြောင်းပေးရုံမကဘဲ၊ ရဲတိုက်ကို လွှဲပြောင်းရဲတိုက်ပုံစံမျိုး ခမ်းနားစွာ ပြန်လည်ပြင်ဆင်သည်။ ထို့ကြောင့် ယနေ့အထိ ဧည့်သည်တစ်ယောက်မှာ ၎င်း၏မျှော်စင်များကို တအံ့တဩဖြစ်ရသည်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် ဟာမိတန် ဆွေမျိုးသားချင်းများက ဒပ်ဖရင်ကို အလွန်နည်းပါးသော ငှားရမ်းခပေးရန် သဘောတူကြသည်။ သူတို့က သူ့ကို ရွှေနှင်းဆီ တစ်ပွင့်နှင့် ရွှေဖြင့်ပြုလုပ်သော မြင်းစီးဖိနပ် ဖနောင့်ဆူဘီးတစ်ခု နှစ်စဉ်ပေးသည်။ ဤလက်ဆောင်ပဏ္ဏာများက စိန်ပီတာစဘတ်မှ ဆင်မလာအထိ ကမ္ဘာအစိတ်အပိုင်းများစွာတွင် ဒပ်ဖရင်၏ ညစာ စားပွဲများကို ကျက်သရေရှိစေခဲ့ပြီး၊ သူ၏ ဧည့်သည်များကို စကားပြောစရာ အကြောင်းအရာတစ်ခု ထောက်ပံ့ပေးသည်။ ဟာမိတန်သမီးအကြီးကို သူလက်ထပ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၎င်းက အလွန်ပျော်စရာကောင်းသော အိမ်ထောင်ရေးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ သူ၏ပြည်သူ့အမှုထမ်း ဘဝတစ်လျှောက်လုံးတွင် ဟာရီရော ဒပ်ဖရင်က သူမ၏ ချစ်မြတ်နိုးမှုတစ်ခုတည်းဖြင့် သူမခင်ပွန်း၏ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်စိတ်ချမှုကို ခိုင်မာသန်စွမ်းအောင်လုပ်ခဲ့သည်။ သူ၏သဘာဝက ထိခိုက်ခံစားလွယ်သည်။ သူ၏ကိုယ်ထဲတွင် မသေချာ

မှုတစ်ခု အမြဲတမ်းရှိနေသည်။ ၎င်းကို သူထိန်းချုပ်နိုင်အောင် သူမ၏ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာပြီး အဓိပ္ပါယ်ရှိသော အကြံပေးချက်က ကူညီသည်။ သူမ၏တူ ဆာဟာရီလ်နီကိုဆန်က သူတို့၏ ဆက်ဆံရေးထဲမှ နက်ရှိုင်းပြီး ထူးဆန်းသော အရည်အသွေးများကို ကလေးတစ်ယောက်အဖြစ် ပင်၊ သူသိရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ သူမက သူပေါ်ထွက်လာသည်နှင့် တပြိုင်နက် စကားပြောနေခြင်းကို ချက်ချင်းရပ်တန့်လိမ့်မည်။ သူမက သူ့ကို ခရစ္စယာန် နာမည်ဖြင့် မည်သည့်အခါမှ မညွှန်ဆိုချေ။ သူမ၏ ဒိုင်ယာရီထဲတွင် သူက အမြဲတမ်း "ဒပ်ဖရင်" ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် ရိုးရိုးရှင်းရှင်း "ဒီ" ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ လေးစားခြင်းက နက်ရှိုင်းသော ချစ်ခင်မြတ်နိုးမှုပေါ်တွင် ခိုင်ခံ့စွာ အခြေတည်နေသလို၊ သူ၏ဇနီးအပေါ် ဒပ်ဖရင်၏ပြုမူပုံကလည်း ထို့အတူပင်ဖြစ်သည်။ သူမ အခန်းထဲသို့ ဝင်လာသောအခါ သူ့မျက်လုံးများက ဂုဏ်ယူမှုဖြင့် လင်းလက်သွားသည်။ သူ့အသက် ၇၀ ကျော်သောအခါ၌ပင်၊ သူမ၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပတ်သက်၍ သူမကို အနည်းငယ် ချီးကျူးခြင်းဖြင့် သူမကို ပါးပြင်များ နီရဲသွားအောင် သူလုပ်လိမ့်မည်။ လေဒီဒပ်ဖရင်က ရှက်တတ်သော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဖြစ်သော်လည်း ဣန္ဒြေသိက္ခာရှိသည်။ ၎င်းက ကနေဒါ ဘုရင်ခံချုပ်နှင့် အိန္ဒိယဘုရင်ခံ၏ ဇနီးအဖြစ် သူမယူရမည့် လူမှုရေးရာထူးအတွက် သူမနှင့် များစွာ သင့်တော်နေသည်။ သူမက လူသား စိတ်အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စရာများကို တစ်နည်းအားဖြင့် သည်းခံနိုင်ပြီး ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ဇေနညာဏ်ကို ပိုင်ဆိုင်သည်။

ကနေဒါတွင် ဒပ်ဖရင် ကုန်လွန်ခဲ့သော ၇ နှစ်ကာလက အလွန်ပျော်ရွှင်ပြီး အောင်မြင်သော နှစ်ကာလများ ဖြစ်ကြသည်။ သူ့ကို လူကြိုက်များသော ဘုရင်ခံချုပ်အဖြစ် မှတ်မိကြသည်။ သူရင်ဆိုင်ရသော

နိုင်ငံရေးအလုပ်များက ခြောက်လှန့်နေပြီး ၎င်းတို့အထဲ၌ အဓိကက ဒိုမီနီယံအား ကြံ့ခိုင်စေပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခများကို ပြေငြိမ်းစေခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းက စိတ်ရှည်ပြီး ခိုင်မာသော သံတမန်ရေးကိစ္စ ဖြစ်သောကြောင့် အပြုအမူ၊ စိတ်နေသဘောထားအရ ဒပ်ဖရင်နှင့် သင့်တော်နေသည်။ သူ၏နည်းစနစ်က ဆွဲဆောင်မှုဟူသော ပေါင်မုန့်နှစ်ချပ် အကြားတွင် သန္နိဋ္ဌာန်ဟူသော အသားကို ညှပ်ထားသည့် အသားညှပ်မုန့် နည်းစနစ်ဖြစ်သည်ဟု နီကိုဆင်က ရေးသားသည်။ ပြန်ဖြေခြင်း အတတ်ပညာတွင် သူက ပြိုင်ဘက်ကင်းသည်။ နယ်ချဲ့အစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် သူရာထူး၏ခက်ခဲမှုနှင့် သိမ်မွေ့မှုကို ငြင်းခုန်နေကြသော အုပ်စုများ တန်ဖိုးထားလေးစားလာစေရန် သူ၏ ပွင့်လင်းမှုနှင့် ဇေယျာဏ်ရှိမှုတို့ကို မကြာခဏ အသုံးပြုကာ လက်ခံနိုင်သော ဖြေရှင်းချက်ကို ရှာဖွေရာ၌ သူတို့၏ အကူအညီကို ရယူသည်။ သူက သူ၏မြေပြင်ကို ဂရုတစိုက်ပြင်ဆင်ပြီး၊ ပါဝင်ပတ်သက်သော အခြေခံမှုကို တွေ့ရှိသည့်အထိ အလွန်သတိထားလျက် ရှေ့ဆက်သွားသည်။ သူက ဤအခြေခံမှုအပေါ်တွင် စိတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချလျက် လျင်မြန်မှုနှင့် သန္နိဋ္ဌာန်တို့ဖြင့် ပြုမူဆောင်ရွက်သည်။ သံတမန်အတတ်ပညာက အုတ်နံရံကို ခေါင်းဖြင့်တိုက်ခြင်းထက်၊ အုတ်နံရံထောင့်ကို လှည့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သူတစ်ခါ ပြောခဲ့ဖူးသည်။

၁၈၇၈ ခုနှစ်တွင် ကနေဒါမှ ဒပ်ဖရင် ပြန်လာသောအခါ ဒစ္စရေလီက သူ့ကို ရုရှားဆိုင်ရာ သံအမတ်ရာထူး ကမ်းလှမ်းသည်။ တစ်ဖန် ၎င်းက ဒပ်ဖရင်၏ အထူးအရည်အသွေးများကို တောင်းဆိုသော အခြေအနေတစ်ခုဖြစ်သည်။ ရုရှားက သူတို့အပေါ် ဘာလင်ကွန်ဂရက် ပြုလုပ်သော အရှက်ရမှုအောက်တွင် မခံချိမခံသာ ဖြစ်နေပြီး၊ ဇာအလက်ဇန္ဒာ (၂)က ဆန်စတက်ဟာနို စာချုပ်မှ တိုက်ရာပါပစ္စည်းများ

သူအလှူယူခံရခြင်းအတွက် ဂရိတ်ဗြိတိန်ကို တာဝန်ယူခိုင်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကွန်ဆာဗေတစ်အစိုးရ၏ မူဝါဒများနှင့် တစ်ထပ်တည်း မ ရပ်တည်သော ဒပ်ဖရင်က အတော်တုံ့ဆိုင်းနေပြီးနောက်တွင် လက်ခံ သည်။ ဂလက်စတုန်က တပ်ပြေးခြင်းအဖြစ် သူမှတ်ယူသော ဤအရာ ပေါ် လုံးဝမကျေနပ်ချေ။ ၁၈၈၀ ပြည့်နှစ်တွင် သူ့အာဏာရသောအခါ သူက ဒပ်ဖရင်ကို စိန်ပီတာစဘတ်၌ ထားခဲ့သည်။ သို့သော် ဒပ်ဖရင်ကို သူအိုင်ယာလန် သော်လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယသော်လည်းကောင်း ကမ်းလှမ်းနိုင်သည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ကြသည်။ ဒပ်ဖရင်က သူ၏စိတ်ပျက်မှုကို ဖုံးကွယ်မထားချေ။ အကြောင်းမှာ စိန်ပီတာစဘတ်က မနှစ်မြို့ ဖွယ်ကောင်းသော သံရုံးတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ "ကနေဒါမှာ ငါ ၇ နှစ်ကြာခဲ့တာရယ်၊ နိုင်ငံခြားရေးရုံးနဲ့ ဧကရာဇ်အကြား ငြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းဖို့ ငါ ဒီနေရာမှာ နောက်ထပ်တစ်နှစ် အချိန် ကုန်လွန်ခဲ့ရတာ ရယ်ဟာ အာတိတ်ရာသီဥတုထဲမှာ နောက်ထပ် ပြည်ပြေးသက်တမ်း တစ်ကြိမ် နေရတာထက် ပိုမိုကောင်းမွန်တဲ့ဆုလာဒ် ရသင့်ကောင်းရသ င့်လိမ့်မယ်လို့ ငါထင်ခဲ့တယ်" ဟု သူက အိမ်ကို စာရေးသည်။ သို့သော် ရုရှားများကို ဖြေသိမ့်ခြင်းထက် နိုင်ငံခြားရေးရုံးကို ဖြေသိမ့်ခြင်း အတွက် သူအချိန် ပိုမိုကုန်လွန်သည်ဟု ဆိုလိုလျှင်တောင်မှ အနည်းဆုံး သူ၏တိုင်းပြည်ကို ရုရှားများနှင့် စစ်မဖြစ်အောင် သူလုပ်ခဲ့သည်။

၁၈၈၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဒပ်ဖရင်က စစ်ရေးအမြင်နှင့် ပတ်သက်၍ ဇာဘုရင်နှင့် ခဏကြာ စကားပြောသည်။ ခဏကြာ၍ သံရုံး သို့ သူပြန်လာပြီးနောက်၊ ယူနီဖောင်းချွတ်၍ သတင်းစာ စတင်ဖတ်ရှု သောအခါ အမြောက်သံကဲ့သို့ ကျယ်လောင်သော အသံတစ်သံကို သူ ကြားရသည်။ ၎င်းက အလက်ဇန္ဒာ (၂) ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်သော ဗုံး များပေါက်ကွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာဝန်နှင့် ခရစ္စယာန်ဘုန်းကြီးတို့နှင့်

တစ်ချိန်တည်းလိုလို ဆောင်းရာသီနန်းတော်သို့ ဒပ်ဖရင်ရောက်လျှင် မျူးမတ် ဗလာဒီမီယာက ဧကရာဇ်သေတော့မည်ဟု သူ့ကို ပြောပြသည်။ သူက ချက်ချင်းသံရုံးသို့ ပြန်လာပြီး ဘုရင်မနှင့် အစိုးရကို ကြေးနန်း သတင်းပို့သည်။ ရုရှားတွင် သူ၏နောက်ဆုံး သံတမန် ဆောင်ရွက်ချက် က အသစ်စက်စက် ဇာအလက်ဇန္ဒာ (၂) ကို ဗြိတိန်၏အမြင့်ဆုံး သူရဲကောင်းဘွဲ့ အပ်နှင်းပွဲတွင် ဝေလမင်းသားကို ဂရုစိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဝိတိုရိယဘုရင်မက မင်းသား၏ လုံခြုံရေးအတွက် ဒပ်ဖရင် ကို ကိုယ်တိုင်တာဝန်ခံခိုင်းကြောင်း ကြေးနန်းပို့သည်။

ထိုနှစ်တွင် ဒပ်ဖရင်ကို စိန်ပီတာစဘတ်မှ ကွန်စတန်တင်နိုပယ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းကြသည်။ ပို့တ်တွင် တမူထူးကဲစွာ ရှုပ်ထွေးသိမ်မွေ့သော သံတမန် ရေးရာပြဿနာများကို သူကိုင်တွယ်ရသည်။ အီဂျစ်တွင် အရာ ဘီပါရှာ တက်လာပြီးနောက်၌ ထိုနေရာတွင်ရှိသော ဗြိတိသျှကော်မရှင် အဖွဲ့ကို ကြီးကြပ်ရန် ကိုင်ရှိသို့ သူစေလွှတ်ခံရပြီး၊ တိုင်းပြည်အစိုးရ အတွက် အစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲရမည့်တာဝန် နှင်းအပ်ခံရသည်။ ပါဝင် ပတ်သက်သော အခြားအင်အား ကြီးနိုင်ငံဖြစ်သည့် ပြင်သစ်ကို ပရိယာယ်ဆင် အနိုင်ယူရာတွင်လည်းကောင်း၊ တယ်လီဘီဘာတွင် အရာဘီပါရှာကို ဆာဂါနက်ဂိုဆလီ ရုံးနိုင်ငံပြီးနောက် အီဂျစ်ကို ထိန်းချုပ် မှုရယူရာတွင်လည်းကောင်း ဒပ်ဖရင်ကို အင်္ဂလိပ်သံတမန်ရေးရာ၏ သိမ်မွေ့နက်နဲမှုအတွက် ချီးကျူးဂုဏ်ပြုကြသည်။ သို့သော် အမှန် တကယ်၌ မတော်တဆဖြစ်မှုက ဤအဖြစ်အပျက်များ၏လမ်းကြောင်းနှင့် အချိန်ကိုက်မှုတို့တွင် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတစ်ခုပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ဖော်ပြ ခဲ့သော ဒပ်ဖရင်အစီရင်ခံစာက အီဂျစ်ကို လန်ဒန်မှ မည်သည့်အခါမှ တိုက်ရိုက် မအုပ်ချုပ်နိုင်ကြောင်း အခြေခံမှု ကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ သူထောက်ခံသော စနစ်က နှစ် ၃၀ ကြာ

အလုပ်ဖြစ်သည်။ အီဂျစ်ကို သူကိုင်တွယ်ခြင်းက သံတမန်တစ်ယောက် အဖြစ် သူ့ကို ဂုဏ်သတင်းမွှေးစေသည်။

၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယဘုရင်ခံ ခန့်အပ်ခံရသောလူက ထိုကဲ့သို့မျိုး ဖြစ်သည်။ ၎င်းက သူ၏သံတမန်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုအားလုံးကို တောင်းဆိုသော အလုပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ အခြားလူများ က မုန်တိုင်းထန်အောင်လုပ်ခဲ့သော ရေပြင်ပေါ်ကို သူက နောက်တစ် ကြိမ် ဆီလောင်းချရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သူ့အရင်လူ လောဒ်ရစ်ပွန် က ရိုးသားဖြောင့်မတ်ပြီး အကောင်းမြင်တတ်သော၊ လွတ်လပ်မှုလိုလား သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး သူက အိန္ဒိယတွင်ရှိသော ဥရောပသားများကို အိန္ဒိယပညာတတ် လူတန်းစားအား မျက်နှာလိုက်မှုဟု သူတို့ထင်သော အရာဖြင့် ဒေါသဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယပညာတတ် လူတန်းစားက ယခုအချိန်၌ သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သတင်းစာတိုက်၊ ရှင်းလင်းသော နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်များနှင့် သန္ဓေတည်ခါစဖြစ်သော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုရှိနေကြသည်။ ရစ်ပွန်၏မူဝါဒက သူ တို့၏မျှော်လင့်ချက်များကို ဆူပွက်သည့်အဆင့်ဆီသို့ မြှင့်တင်ခဲ့သည်။ အေလ်ဘတ်ဥပဒေကြမ်းအဖြစ် ယေဘုယျသိရှိကြသော ၁၈၈၂ ခုနှစ်၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပြင်ဆင်ချက်နှင့်အတူ အင်္ဂလိပ်-အိန္ဒိယ အသိုင်းအဝိုင်းထဲတွင် မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်သည်။ ဤဥပဒေကြမ်းကြောင့် ဥရောပသားများကို အိန္ဒိယတရားသူကြီးများ အမှုစီရင်ဖို့ ဖြစ်နိုင်လာလိ မ့်မည်။ များစွာသော အခြားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများထဲတွင် ထိုကဲ့သို့ ဥပဒေကြမ်းတစ်ခုကို ရစ်ပွန်မိတ်ဆက်ခြင်းက ဉာဏ်အမြော်အမြင်မရှိ ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဂလက်စတုန်ပင် တွေးထင်ခဲ့သည်။ ရစ်ပွန်က သူ၏ရာထူးကို လက်လွှတ်ရလျှင် သူဝမ်းသာလိမ့်မည်ဟု အသိပေး သောအခါ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ကင်ဘာလီက သူ၏ သတိထားပြီး

တိုးတက်မှုရှိသော အယူအဆများကို ပိုမိုနာယူလွယ်သော
တစ်စုံတစ်ယောက်အား ရာထူးခန့်အပ်ရန် အခွင့်အရေးတစ်ခု
တွေ့မြင်သည်။

သူ၏မိတ်ဆွေနှင့် ဆရာက ဒပ်ဖရင်ကို ဂရုတစိုက် သင်ကြား
ပေးသည်။ ကင်ဘာလီက သူလိုက်ရမည့်လမ်းကြောင်းကို အလွန်
ရှင်းလင်းစွာ ညွှန်ပြသည်။ အားလုံးတို့ထက် အိန္ဒိယဘဝတွင် တည်ငြိမ်မှု
ကို သူပြန်လည်ရယူမည်ဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရက အင်ပါယာကိစ္စအား ပိုမို
ဂရုစိုက်ခွင့်ပြုရမည်။ ထိုအတောအတွင်း၌ အိန္ဒိယအကျိုးစီးပွားအတွက်
အထူးသီးသန့်ဖြစ်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆိုင်းငံ့ထားရမည်။
သို့ဖြစ်လင့်ကစား အိန္ဒိယအမျိုးသားကွန်ဂရက်ကို တည်ထောင်သည်မှာ
ဒပ်ဖရင်ဘုရင်ခံဖြစ်သည့် ပထမဆုံးနှစ်၊ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်သည်။
ယခု သမိုင်းပညာရှင်များ၏ အာရုံကိုဆွဲဆောင်သောအရာက သူ၏
ပြည်တွင်းမူဝါဒဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယ၏ပြည်တွင်းပြဿနာများကို သူ
အောင်မြင်စွာ ကိုင်တွယ်သလား၊ မကိုင်တွယ်သလားဆိုသည်က အခြေ
အတင် ဆွေးနွေးရမည့်ကိစ္စတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြည်ပရေးရာမူ
ဝါဒများတွင် သူပိုမိုသက်တောင့်သက်သာဖြစ်သည်မှာ သံသယဖြစ်စရာ
မလိုပေ။ သူရာထူးရယူထားသော ကာလအတွင်း၌ အကျပ်အတည်းနှစ်
ခုကို သူထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်သည်။ ပြဿနာအသီးသီးက ကျယ်ပြန့်သော
အိန္ဒိယအင်ပါယာ၏ အစွန်းနှစ်ဖက်ပေါ်တွင် ရှိနေသည်။

၁၈၈၅ ခုနှစ် နွေဦးရာသီတွင် ရာဝါပင်ဒီ၌ အာဖဂန်နစ္စတန် အမီရာ
မင်းသားကို သူလက်ခံသည်။ အမီရာက ဗြိတိသျှတို့၏ အမာခံ
မဟာမိတ်တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဟာရက်အဓိကခံတပ်ဆီသို့ ရုရှား
များ ခြိမ်းခြောက်ပြီး ရှေ့တိုးလားနေခြင်းကို ထေမိစေရန်အလို့ငှာ ဒပ်ဖ
ရင်က သူ့ကို ပိုမို၍ပင် ရင်းနှီးစွာ စည်းနှောင်ချင်သည်။ အမီရာကို

အလွန်အလျှံပယ် ဧည့်ခံဖျော်ဖြေရန် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်သည်။ ဧည့်သည်များနှင့် ဘုရင်ခံ၏အမှုထမ်းများအတွက် တဲ ၃၆ လုံး တည်ဆောက်ပြီး ကျယ်ပြန့်သော လမ်းတစ်လမ်း ဖန်းတီးသည်။ လမ်း၏အလျှာကို ရေပန်းများ၊ အလှဆင်ကျောက်ဆောင်များနှင့် ဖြတ်တောက်ထားသည်။ လမ်း၏ထိပ်တွင် ပါရုန်းကော်ဇောများ၊ ဆိုဖာများ၊ လက်တင်ထိုင်ခုံများဖြင့် ဘုရင်ခံအတွက် တဲနန်းတော်တစ်ခု ဆောက်လုပ်သည်။ လမ်းကရေများ ဖြန်းထားပြီး၊ လမ်းမီးတိုင်များ၊ တယ်လီဖုန်းများနှင့် စာတိုက်ရုံးတစ်ရုံးရှိ၍ အထောက်အကူများက ကုလားအုတ်များဖြင့် အသင့်စောင့်နေကြသည်။ ကံ မကောင်းလေသော် အမိရာရောက်သည့်နေ့တွင် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြီး၊ မရပ်မနား ရွာသွန်းသောမိုးက လမ်းကို ရွံ့ဗွက်အိုင်ဖြစ်စေသည်။ မင်းခမ်းသဘင်ပွဲ မဏ္ဍပ်က ပြိုကျပြီး၊ ဆင်အကောင် ၅၀ ဖြင့် နိုင်ငံတော်အခမ်းအနား တန်းစီလှည့်လည်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်လိုက်ရသည်။ စစ်တပ်ဘင်ခရာ တီးဝိုင်းက တီးမှုတ်နေစဉ် အမိရာက အလုံပိတ်ရထားလုံးတစ်စီးဖြင့် ဝင်လာသည်။

ဆာအယ်လ်ဖရက်ကိုင်းအောက် အမိရာ အဘဒူရ်ရာမန်ကို စိန်နှစ်ပွင့် ဖြင့် အလှဆင်ထားသော အနက်ရောင်ယူနီဖောင်း ကုတ်အင်္ကျီ၊ ရှည်လျားသော အနက်ရောင်ဘွတ်ဖိနပ်နှင့် လျှာထိုးဦးထုပ်တစ်လုံး ဆင်မြန်းထားသော သန်မာထွားကြိုင်းသည့် လူတစ်ယောက်အဖြစ် ဖော်ပြသည်။ သူက ပွင့်လင်းပြီး၊ တုံးတိတိ ပြောတတ်သော်လည်း ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာသော အမူအရာရှိသည့် မင်းသားတစ်ပါးဖြစ်သည်။ အမိရာက သူနှင့်အတူ သူ၏ပါးကွက်အာဏာသားကို ခေါ်ဆောင်လာသည်။ ပါးကွက်အာဏာသားက အနီရောင်ကတ္တီပါ အဝတ်အစား ဝတ်ဆင်ထားပြီး၊ သူ့အလုပ်၏ ကိရိယာပစ္စည်းများ၊ ပုဆိန်တစ်လက်နှင့်

ကြိုးကွင်းစွပ်ကြိုးတစ်ချောင်းတို့ကို ယူဆောင်လာသည်။ သို့လင့်ကစား အမိရာက ပန်းအိုးအလုံး ၄၀ ထဲသို့ ညှပ်ထားသောပန်းများ စီစဉ်ထည့် လျက် တစ်မနက်လုံး အချိန်ကုန်ခြင်းဖြင့် ဥရောပသားများကို ဇေဝေဝါ ဖြစ်အောင်လုပ်သည်။

ရာဝါပင်ဒီ၌ အမိရာရှိနေသေးစဉ် ပန်ဂျပ်ရှိ အာဖဂန်ရှေ့တန်းစခန်း များကို ရုရှားများက တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြောင်း သတင်း၊ မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့ တွင် ရောက်လာသည်။ ဤအခြေအနေ၌ အင်္ဂလိပ်-ရုရှား ပဋိပက္ခဖြစ်ဖို့ လေးနက်သော အန္တရာယ်ရှိနေသည်။ အကြောင်းမှာ ဒပ်ဖရင်က ဟာ ရက်ကို ရုရှားတိုက်ခိုက်လျှင် အာဖဂန်နစ္စတန်ထဲက အိန္ဒိယနယ်စပ်ကို ကာကွယ်မည့် မူဝါဒတစ်ခုကို တာဝန်ခံပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ အမိ ရာနှင့် ဘုရင်ခံတို့က မိုးရေများ တစ်စက်တစ်စက်ကျနေသော တဲ တစ်လုံးထဲတွင် လေးလေးနက်နက် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြသည်။ အခြေအနေအပေါ် ဗြိတိသျှအမြင်ကို အကျယ်တဝင့် ထုတ်ဖော်ပြပြီး နောက်၊ ဒပ်ဖရင်က အမိရာကို ဟရက်အား ကာကွယ်ဖို့ သူ့ကို ကူညီရန် ဗြိတိသျှစစ်သားများ စေလွှတ်နိုင်သည်ဟုပြောသည်။ သို့သော် အမိရာ က သူ၏ပြည်သူများက မသိနားမလည်ကြဘဲ သံသယဖြစ်ကြပြီး၊ စစ်သားများကို စိတ်နားကျည်းကြလိမ့်မည်ဟု ပြောသည်။ ထိုအခါ ဒပ်ဖ ရင်က ရုရှားများနှင့် သူတတ်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံး ပြေလည်သင့်မြတ် အောင် လုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပန်ဂျပ်ကို သူစွန့်လွှတ်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်။ ဘုရင်ခံအတွက် အံ့အားသင့်ဖွယ်ကောင်းစွာ ပင် အမိရာက ပန်ဂျပ်ဒီစထရိတ်ကို သူ မည်သည့်အခါမှ တောင်းဆိုမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရုရှားများအနေဖြင့် သူ၏နယ်စပ်ကို ကျူးကျော်စော်ကားလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း အခိုင်အမာ ပြောသည်။ အမိရာက ဗြိတိန်နှင့် သူ၏သဘောတူစာချုပ်ဖြင့် အာမခံထားသော

အကူအညီကို မလိုချင်ကြောင်း သူ့အသေအချာသိရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဒပ်ဖရင်က တဲထဲမှထွက်ခွာပြီး၊ ဤဝမ်းသာစရာသတင်းကို ဂလက်စတုန်နှင့် သူ၏ကက်ဘိနက်ထဲသို့ ကြေးနန်းပို့သည်။ နောက်ပိုင်း၌ အင်္ဂလိပ်-ရုရှား ကော်မရှင်တစ်ဖွဲ့က အာဖဂန်နယ်စပ်ကို နယ်နမိတ်သတ်မှတ်သည်။ ဤအဖြစ်အပျက်က ဗဟိုအာရှထဲသို့ ရုရှား တို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်မှုများအား ကန့်သတ်ခြင်းကို ကိုယ်စားပြုနေသည်။ အမီရာကို အိန္ဒိယကြယ်ပွင့်ဆုတံဆိပ် အပ်နှင်းရန် ဒပ်ဖရင်ကို ညွှန်ကြားကြသည်။ အမီရာက ဒမတ်စကပ်ဓားသွားနှင့် စိန် များစီထားသော ရွှေလက်ကိုင်ရိုးပါရှိ၍ သူ၏မိတ်ဆွေ အိန္ဒိယဘုရင်ခံ၊ ဒပ်ဖရင် မြို့စားက အမီရာကို လက်ဆောင်ပေးကြောင်း စာတမ်းဖော်ပြ ထားသည့် ဓားတစ်ချောင်းကိုလည်း လက်ခံရရှိသည်။ သူက ဗြိတိသျှ အစိုးရ၏ရန်သူများကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ခိုက်ရန် ဤဓားကို သူ အသုံးပြုမည်ဟု ကတိပေးသည်။

ရာဝါပင်ဒီမင်းပွဲ အခမ်းအနား၌ရှိကြသော သတင်းစာဆရာများထဲ တွင် အဖြစ်အပျက်၏ အရောင်အသွေးစုံလင်မှုနှင့် စိတ်လှုပ်ရှားစရာ ကောင်းမှုတို့အတွက် ထက်မြက်သော မျက်လုံးများရှိသော ငယ်ရွယ်သည့် သတင်းထောက်တစ်ယောက်ပါရှိသည်။ ၎င်းက ရူဂျက်ကစ်ပလင် အား လောလောဆယ်အထိ ပေးခဲ့သမျှထဲတွင် အရေးအကြီးဆုံး တာဝန် ပေးချက်ဖြစ်သည်။ သူက သူ့ကိုယ်သူ ဤတာဝန်နှင့် ထိုက်တန်ကြောင်း သက်သေပြရန် သန္နိဋ္ဌာန်ချထားသည်။ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ပြင်ဆင်မှုများ၊ အမီရာရောက်ရှိလာမှု၊ စစ်ရေးပြခြင်းနှင့် အလွန်ဆိုးဝါးသော ရာသီဥတုတို့ကို "အရပ်ဘက်နှင့် စစ်ဘက် ဂါဇက်" သတင်းစာအတွက် အကျယ်တဝင့် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ဖော်ပြသည်။ ကစ်ပလင်က နောက်ပိုင်း၌ သူ၏ဇာတ်လမ်းများနှင့် ကဗျာတွင် အသုံးပြုရမည်ဖြစ်

သော တန်ဖိုးရှိသည့် အချက်အလက်များကိုလည်း သယ်ဆောင်သွားသည်။ သူက နယ်စပ်တွင် အမိရာအား လက်ခံတွေ့ဆုံခြင်းကို တွေ့မြင်ရန် ခိုင်ဘာတောင်ကြားအထိ သွားခဲ့ကြသော လူများထဲမှတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ကလေးဆန်ဆန် စွန့်စားခန်းကို မျှော်လင့်လျက် တောင်ကြားထဲသို့ သူလျှောက်သွားနေစဉ် တိုင်းရင်းသားတစ်ယောက်က သူ့ကို ရိုင်းဖယ်သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်သောအခါကျမှသာ သူပြန်လှည့်လာသည်။

၎င်းက ထူးဆန်းနေဟန်တူသည့်အတိုင်းပင်၊ ဤအရာက အနောက်မြောက်နယ်စပ်သို့ ကပ်ပလင်၏တစ်ခုတည်းသော လည်ပတ်မှုဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းက သူ၏စိတ်ကူးကို အင်အားကောင်းစွာ လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယသို့ လိုင်ယွန်နဲလ်ဒန်စတာဗီလ် လာသောအခါ ကပ်ပလင်က သူ၏အတွေ့အကြုံကို သူ့အား ပြန်လည်ပြောပြပြီး၊ တိုင်းရင်းသားလူကို သတင်းစာပညာ၏ တာဝန်ရှိမှုများကို တန်ဖိုးထားနိုင်သော အမြင်ကျဉ်းမြောင်းသူအဖြစ် ဖော်ပြသည်။ ကပ်ပလင်က မင်းပွဲသဘင်နှင့် ပန်ဂျပ်အကျပ်အတည်း အကြောင်း သတင်းအစီရင်ခံရင်း အလွန်အလုပ်လုပ်သောကြောင့် မကျန်းမမာဖြစ်လာသည်။ သူ၏မျက်လုံးအမြင်က သူ့ကို ဒုက္ခပေးသည်။ သူကောင်းကောင်းမအိပ်ရဘဲ မိုးရေထဲတွင် ချီတက်သော စစ်သားများ အကြောင်း အိပ်မက်ဆိုးများမက်သည်။ မင်းပွဲသဘင်ကလည်း The Jungle Book ထဲတွင် နောက်ဆုံးဇာတ်လမ်း၏ အဆင်အပြင်ဖြစ်လာသည်။

၁၈၈၅ ခုနှစ်၏ ပူပြင်းသောရာသီတွင် ကပ်ပလင်၏ဖခင်၊ လော့စဝုဒ်က သူ၏မိသားစုကို တောင်ပေါ်မြို့ ဆင်မလာသို့ နောက်တစ်ကြိမ်ခေါ်သွားသည်။ နှစ်စဉ် ၆ လ ကာလ၌ ဆင်မလာက ဘုရင်ခံရုံးအဖွဲ့၏ နေအိမ်ဖြစ်သည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ကပ်ပလင်က သူ့သတင်းစာ၏

အထူးသတင်းထောက်အဖြစ် သူ၏မိဘများနှင့် ညီမနှင့် ပူးပေါင်း နိုင်သည်။ ထိုစဉ်က ဘုရင်ခံနေအိမ်က "ပီတာဟော့" ဟုခေါ်သော ရယ်စရာကောင်းစွာ သေးငယ်သည့် အိမ်တစ်လုံးဖြစ်သည်။ ထိုနေရာ တွင် လေဒီဒပ်ဖရင်က ရာသီချိန်တွင် ဧည့်သည်အယောက် ၆၄၀ ကို ညစာတည်ခင်းဧည့်ခံပြီး၊ လူ ၂၅၀ ကို သူမ၏ ညချမ်းချိန်ခါဧည့်ခံပွဲ ၆ ပွဲ သို့ ဖိတ်ခေါ်သည်။ အစပထမ၌ ဆင်မလာကို သူမ သဘောကျသလား ဆိုသည်ကို ကျိမ်းသေမပြောနိုင်ပေ။ ပီတာဟော့က အရာရှိဘဝဖြင့် မဟုတ်ဘဲ၊ သာမန်ဘဝဖြင့် နေထိုင်လိုသော မိသားစုအတွက် သင့် တော်လိမ့်မည်။ ၎င်းက ဘုရင်ခံ၏ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွက် လုံးဝမသ င့်တော်ချေ။ "အားလုံး ခြုံငုံရရင် အဲဒါက ရယ်စရာအကောင်းဆုံး နေရာ ပါ" သူမက ရေးသားသည်။ "အိမ်နောက်ဘက်မှာ ရှင်တစ်ကိုက်လောက် ဘဲ သွားဖို့နေရာရှိပြီး ချောက်ကမ်းပါး ကြီးခံနေတယ်။ အိမ်ရှေ့မှာ တင်းနစ်ကွင်းတစ်ကွင်းစာ နေရာရှိပြီး နောက်ထပ် ချောက်ကမ်းပါးကို ရှင်တွေ့ရလိမ့်မယ်။ ကိုယ်ရံတော်ဗိုလ်တွေက တောင်ကုန်းအောက်က ဘန်ဂလိုကလေးတွေထဲမှာ နေကြတယ်။ ညစာလာစားဖို့အတွက် အလွန်စွန့်စားကြရတယ်။ လမ်းလျှောက်တာ၊ မြင်းစီးတာ၊ မြင်းလှည်း မောင်းတွေအားလုံးဟာ ကျွန်မအမြင်မှာ အသက်အန္တရာယ် စွန့်စားနေရ ပုံပေါ်တယ်။"

ဒပ်ဖရင်တို့က လော့စ်ဝုဒ်ကစ်ပလင်နှင့် သူ၏ဆွဲဆောင်ပြီး ဇေန ဉာဏ်ရွှင်သော ဇနီးကို နှစ်သက်ကြသည်။ မိသားစုက မကြာခင်၌ ဆင် မလာ လူအဖွဲ့အစည်းထဲက အခွင့်ထူးခံ အသိုင်းအဝိုင်းထဲသို့ ရောက်လာ ကြသည်။ ဘုရင်ခံ၏သမီး လေဒီဟဲလင်ဘလက်ခ်ဝုဒ်က လော့စ်ဝုဒ်၏ ပုံကြမ်းရေးဆွဲခြင်း သင်တန်းကိုတက်သည်။ ဒပ်ဖရင်က ရံဖန်ရံခါ ကစ် ပလင်၏ ဆင်မလာနေအိမ်သို့ အလည်အပတ်လာပြီး၊ စာပေအနုပညာ

အကြောင်း လောစံဝုဒ်နှင့် စကားပြော၍ မစွပ်ကပ်ပလင်၏ စကားပြော ဆိုမှုကို သဘောကျစွာ နားထောင်သည်။ မစွပ်ကပ်ပလင် ရှိနေလျှင် ပျင်းရိခြင်းမရှိဟု သူကပြောသည်။ ရုဂျတ်၏ညီမ ထရစ်ကပ်ပလင်က အသက် ၁၇ နှစ်တွင် ကဗျာများနှင့် ပုံပြင်များရေးသားပြီး၊ သူမက အက ကျွမ်းကျင်သူ၊ ပါရမီထူးချွန်သော အပျော်တမ်းသရုပ်ဆောင် မင်းသမီးနှင့် အသံများကို ခွဲသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် သူမက ဘုရင်ခံ၏သားနှင့် ကိုယ်ရံတော်ဗိုလ် လောဒ်ကလန်ဒီဘွိုင်ကိုပင်လျှင် ဖမ်းစားသည်။ သူက သူမကို လက်ထပ်ခွင့်နှစ်ကြိမ်တောင်းရာ နှစ်ကြိမ် ပယ်ချခံရသည်။ ရာစုနှစ်တစ်ဝက် ကြာသောအခါ သူမက ဆင်မလာ တွင် သူမနှင့် တွဲကသူများထဲမှ နောက်ဆုံးတစ်ယောက်ဖြစ်သော ဆာအီ ရန်ဟာမီတန်ကို လောဒ်ဒပ်ဖရင်က သူမ၏ မှန်ကန်သော ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်စွမ်းကို ထောက်ခံခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် လေဒီဒပ်ဖရင်က သူမ၏သားကို သူမပယ်ချခဲ့ခြင်းအတွက် ခွင့်မလွှတ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြော ပြသည်။ "သူရဲဘေးတစောင်းပုံကို ကျွန်မသဘောကျတယ်" သူမက ရေးသားခဲ့သည်။ "အိုင်းရစ်လူတွေကို ကျွန်မအမြဲတမ်း နှစ်သက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ကို တစ်နည်းနည်းနဲ့ လက်ထပ်ဖို့ကို ကျွန်မ စည်းတားထား တယ်"။ ကပ်ပလင်မိသားစုထဲတွင် ရုဂျတ်က ဒပ်ဖရင်တို့ သိပ်သဘောမ ကျသူဖြစ်နိုင်သည်။ သို့သော် ဘုရင်ခံက သူနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ခု သတိပြုမိသည်။ ၎င်းက အထင်အရှား ကြိုးစားအားထုတ်ရခြင်း မရှိဘဲ အခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေနေနိုင်သော သူ၏အစွမ်းဖြစ်သည်။

၁၈၈၅ ခုနှစ် ဆောင်းဦးရာသီတွင် ဒပ်ဖရင်က သူ၏ဘုရင်ခံရာထူး ကာလအတွင်း၌ ပြည်ပမူဝါဒ၏ ဒုတိယအကြိမ်အတည်းကြီးအဖြစ် သက်သေပြမည့်အရာကို စတင်ပြုလုပ်သည်။ ၎င်းက ငယ်ရွယ်သော ကပ်ပလင်အပေါ် သဘောကျခြင်းအဓိပ္ပာယ်ရှိသော ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုဖြစ်

စေသည့် အကျပ်အတည်းဖြစ်သည်။ ဤသြဇာလွှမ်းမိုးမှုက နှစ်ပေါင်းများစွာ တည်မြဲနေပြီး၊ သူ၏ စောစောပိုင်း အရေးအသားများကို များစွာ ပုံသွင်းခဲ့သည်။ ဆင်မလာမှ သူတို့ မထွက်ခွာမည့် နေ့ဖြစ်သော ၁၈၈၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ ၂၀ ရက်နေ့တွင် လေဒီဒပ်ဖရင်က သူမ၏ ဒိုင်ယာရီထဲတွင် ဤကဲ့သို့ တိတိကျကျ မှတ်တမ်းရေးသွင်းခဲ့သည်။ "၈ နာရီမှာ ကျွန်မတို့ မနက်စာ စားကြတယ်။ ၁၅ မိနစ်ကြာတဲ့အခါ ဘုရင်ခံက မြန်မာကို စစ်ကြေညာချက် လက်မှတ်ရေးထိုးတယ်"

★